

SPOR HUKUKU

Prof. Dr. Fehim Üçışık

ÖTÜKEN

YAYIN NU: 1253
KÜLTÜR SERİSİ: 718

T.C.
KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NUMARASI
16267

ISBN 978-605-155-610-9

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir.
Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği
akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde,
kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz;
hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez,
çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12
İnternet: www.otuken.com.tr
E-posta: otuken@otuken.com.tr

Kapak Tasarımı: Zafer Yılmaz
Dizgi-Tertip: Ötüken
Kapak Baskısı: Yeditepe Ofset
Baskı: Yaylacık Matbaası (0212) 612 58 60
Maltepe Mah. Litros yolu Fatih Sanayi Sitesi No: 12/197-203
Topkapı-Zeytinburnu
Cilt: Yedigün Mücellithanesi
İstanbul-Eylül 2017

PROF. DR. HASAN FEHİM ÜÇİŞİK, 06.11.1943 tarihinde İstanbul'da doğmuştur. 1964 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirmiştir. 1982 yılında doktor, 1983 yılında yardımcı doçent, 1986 yılında doçent ve 1992 yılında profesör olmuştur. Marmara Üniversitesinde İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Anabilim Dalında çalıştığı dönemde Rektör Yardımcılığı, Hukuk Fakültesi Dekanlığı, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Müdürlüğü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü Başkanlığı ve Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdür Yardımcılığı da yapmış, 2001 yılında emekli olmuştur. 1992-1993 ve 2003-2005 yıllarında Sağlık Projesi Koordinatörlüğünde kısmi statülü danışman olarak görev yapmış, bu görevi sırasında 3816 sayılı Yeşil Kart Kanunu ile diğer Sağlık Kanunları ve ilgili mevzuatın hazırlanmasında katkıda bulunmuştur. Ulusal Sağlık Kongrelerinde Sağlık Hukuku Komisyonu Başkanlığı yapmıştır. Çeşitli dönemlerde Kalkınma Planları hazırlıklarında Spor ve Sosyal Güvenlik alanlarındaki İhtisas Komisyonları ve Genel Sağlık Sigortası Alt Komisyonu çalışmalarına katılmıştır. Spor Şuralarına katılmış, son Şurada Spor Hukuku Komisyonu Başkanlığını yürütmüştür. Spor Hukuku Enstitüsü Derneğinin Eşbaşkanıdır. Doğuş Üniversitesi Hukuk Fakültesinde öğretim üyesi olarak görev yapmakta ve Türkiye Gazeteciler Cemiyetince çıkarılan Bizim Gazete'de ülke sorunları ile ilgili haftalık yazılar yayınlamaktadır.

Yayınlanan çalışmaları arasında, Sporda Sorunlar ve Çözüm Önerileri (İstanbul 1999), Ülke Sorunları ve Çözüm Önerileri (2.basım, İstanbul 2000), Konut Sorunu ve Çözüm Önerileri (İstanbul 2006), Asgari Ücret Tespitinde Sorunlar ve Çözüm Önerileri (İstanbul 2011), Yükseköğretimde Sorunlar ve Çözüm Önerileri (İstanbul 2011), Emekli Aylıklarında Adalet Sorunu ve Çözüm Önerileri (İstanbul 2011), Eğitim Hukukunda Sorunlar ve Çözüm Önerileri (İstanbul 2012), Ekonomi Hukuku Sorunları ve Çözüm Önerileri, (İstanbul 2013), Sosyal Yardımlarda Sorunlar ve Çözüm Önerileri (İstanbul 2013), Kamu Yönetiminde Sorunlar ve Çözüm Önerileri (İstanbul 2013), Sağlık Hukuku Sorunları ve Çözüm Önerileri (İstanbul 2013), Sosyal Güvenlikte Sorunlar ve Çözüm Önerileri (İstanbul 2013), Türkiye'de Asgari Ücrete Bakış (İstanbul 2013), Asgari Ücret Sorunları ve Yansımaları (İstanbul 2013), Sağlık Güvencesi Sorunları ve Çözüm Önerileri (İstanbul 2013), İnsan Hakları Sorunları ve Çözüm Önerileri (İstanbul 2013), Spor Hukuku (İstanbul 2011), Prof. Dr. Güzin Üçişik'la ortak eser olarak Çevre Hukuku (İstanbul 2013), İşçi Şirketleri Sorunu (İstanbul 2014), Vakıf Üniversiteleri Hukuku (İstanbul 2014), Sosyal Güvenlik Hukuku (İstanbul 2015), Anayasa Hukukunda Sorunlar ve Çözüm Önerileri (2. basım İstanbul 2017) ve Sağlık Hukuku (4.basım, İstanbul 2017) kitapları da bulunmaktadır.

İÇİNDEKİLER

Önsöz	17
Kısaltmalar	19

BİRİNCİ KISIM ÜLKEMİZDEKİ SPOR HUKUKU ALANINDAKİ GELİŞİM

I- Genel Olarak Mevzuat ve Teşkilat Yönünden Gelişim	23
II- 3530 Sayılı İlk Kanundaki Başlıca Düzenlemeler	27
III- Genel Olarak Spor Hukuku Alanındaki Başlıca Mesleki ve Bilimsel Gelişmeler.....	28

İKİNCİ KISIM SPOR TEŞKİLATI VE İŞLEYİŞİ

BİRİNCİ BÖLÜM GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

I – Genel Olarak	33
II – Sporla İlgili Hizmet Birimleri	35
1) Proje ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü.....	35
2) Spor Hizmetleri Dairesi.....	35

İKİNCİ BÖLÜM SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

I – Spor Genel Müdürlüğünün Genel Olarak Yapısı ve İşleyişi.....	37
1) Spor Genel Müdürlüğünün Genel Olarak Yapısı.....	37
2) Spor Genel Müdürlüğünün Görev ve Yetkileri	40
3) Spor Genel Müdürlüğünün Gelirleri, Giderleri ve Mali İşlemleri.....	42
II – Spor Genel Müdürlüğünün Kurulları.....	45
1) Merkez Danışma Kurulu.....	45
2) Hazırlık ve Düzenleme Kurulları.....	46
3) Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu.....	47
4) Ceza Kurulları	49
a) Genel Olarak	49
b) Merkez Ceza Kurulu	50
c) Genel Müdürlük Ceza Kurulu	50
ç) İl ve İlçe Ceza Kurulları	51
5) Tahkim Kurulu	51
a) Tahkim Kurulunun Yapısı ve Çalışma Usul ve Esasları.....	51
b) Tahkim Kurulunun Görevleri.....	54
c) Tahkim Kuruluna Başvurular, Karara Bağlanmaları ve Sonuçları.....	55

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
BAĞIMSIZ SPOR FEDERASYONLARI

I – Genel Olarak	59
II – Bağımsız Spor Federasyonlarının Görevleri.....	63
III – Bağımsız Spor Federasyonlarının Genel Kurulları	64
1) Genel Kurulların Yapısı	64
2) Genel Kurulların Çalışma Usul ve Esasları.....	67
3) Genel Kurulların Görevleri.....	68
IV- Bağımsız Spor Federasyonların Başkanları	69
V- Genel Sekreterlik.....	70
VI- Bağımsız Spor Federasyonları İl Temsilcileri	71
VII- Bağımsız Spor Federasyonlarının Spor Genel Müdürlüğü İle İlişkileri	71
VIII- Bağımsız Spor Federasyonlarının Gelirleri.....	73
IX- Bağımsız Spor Federasyonlarının Muhasebe ve Raporlama Sistemi.....	74
X- Bağımsız Spor Federasyonlarının Denetlenmeleri.....	74
XI- Bağımsız Spor Federasyonlarının Disiplin İşlemleri	75

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
TÜRKİYE FUTBOL FEDERASYONU

I- Türkiye Futbol Federasyonunun Genel Olarak Yapısı ve Görevleri	77
II- Türkiye Futbol Federasyonunun Mali İşlemleri, Gelirleri ve Giderleri.....	81
1) Türkiye Futbol Federasyonunun Mali İşlemleri.....	81
2) Türkiye Futbol Federasyonunun Gelirleri	82
3) Türkiye Futbol Federasyonunun Giderleri	83
III- Türkiye Futbol Federasyonunun Üyeleri.....	83
1) Genel Olarak.....	83
2) Üyelerin Hakları ve Yükümlülükleri	85
3) Üyeliğin Askıya Alınması, Üyelikten Çıkma ve Çıkarılma	87
IV- Türkiye Futbol Federasyonu Genel Kurulu	88
1) Genel Kurulun Yapısı.....	88
2) Genel Kurulun Görev ve Yetkileri.....	89
3) Genel Kurulun Toplanma ve Çalışma Usul ve Esasları.....	91
V- Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu.....	93
1) Yönetim Kurulun Yapısı	93
2) Yönetim Kurulunun Çalışma Esasları	94
3) Yönetim Kurulunun Görevleri	95
VI- Türkiye Futbol Federasyonu Başkanlığı	97
1) Türkiye Futbol Federasyonu Başkanlığı, Adaylık Şartları ve Seçimi	97
2) Türkiye Futbol Federasyonu Başkanının Görev ve Yetkileri.....	98
VII – Türkiye Futbol Federasyonu İcra Kurulu.....	99
VIII- Türkiye Futbol Federasyonu Amatör İşler Kurulu.....	100
1- Amatör İşler Kurulunun Yapısı ve Çalışma Usul ve Esasları.....	100
2- Amatör İşler Kurulu Başkanının Başlıca Görev ve Yetkileri	100
3- Amatör İşler Kurulunun Görev ve Yetkileri	101
4- Amatör İşler Yürütme Kurulunun Görevleri	102

IX – Türkiye Futbol Federasyonu Genel Sekreterliği.....	102
X – Türkiye Futbol Federasyonu Denetleme Kurulu.....	103
XI – Türkiye Futbol Federasyonu Merkez Hakem Kurulu, Bölgesel ve İl Hakem Kurulları.....	103
1) Genel Olarak.....	103
2) Merkez Hakem Kurulunun Görev ve Yetkileri	104
3) Merkez Hakem Kurulu Başkanının Görev ve Yetkileri.....	106
4) Profesyonel Müsabaka İcra Kurulu.....	106
5) Hakem İşleri Müdürünün Görev ve Yetkileri	106
6) Bölgesel Hakem Kurulları.....	107
7) İl Hakem Kurulları.....	108
XII – Türkiye Futbol Federasyonu Temsilciler Kurulu.....	110
1) Temsilciler Kurulunun Yapısı ve Çalışma Usul ve Esasları.....	110
2) Temsilciler Kurulunun Görev ve Yetkileri.....	111
XIII – Futbol İl Temsilcileri ve Futbol İl Tertip Komiteleri	112
1) Futbol İl Temsilcileri.....	112
a) Genel Olarak	112
b) Futbol İl Temsilcilerinin Görevleri.....	114
2) Futbol İl Tertip Komiteleri.....	115
XIV – Türkiye Futbol Federasyonu Hukuk Kurulları.....	118
1) Genel Olarak.....	118
2) Türkiye Futbol Federasyonu Uyuşmazlık Çözüm Kurulu.....	119
a) Uyuşmazlık Çözüm Kurulunun Yapısı, Görevleri ve Çalışma Usul ve Esasları.....	119
b) Uyuşmazlık Çözüm Kuruluna Başvurular, Karara Bağlanmaları ve Sonuçları	120
3) Türkiye Futbol Federasyonu Disiplin Kurulları	125
a) Genel Olarak	125
b) Amatör ve Profesyonel Futbol Disiplin Kurullarının Görevleri	127
c) İl Disiplin Kurulları.....	128
4) Türkiye Futbol Federasyonu Kulüp Lisans Kurulu.....	128
5) Türkiye Futbol Federasyonu Etik Kurulu	129
a) Etik Kurulunun Yapısı ve Çalışma Usul ve Esasları	129
b) Etik Kurulunun Görevleri.....	130
c) Etik Kuruluna Başvurular, Karara Bağlanmaları ve Sonuçları	131
6) Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu	135
a) Genel Olarak	135
b) Tahkim Kurulunun Yapısı ve Çalışma Usul ve Esasları	136
c) Tahkim Kurulunun Görevleri.....	137
ç) Tahkim Kuruluna Başvurular, Karara Bağlanmaları ve Sonuçları	138

BEŞİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ / 143

ALTINCI BÖLÜM

BAŞLICA ULUSLARARASI SPOR KURULUŞLARI

I- Uluslararası Olimpiyat Komitesi	145
II- Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesi (CAS).....	146
III- Dünya Dopingle Mücadele Ajansı (WADA).....	148
IV- Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği (FİFA).....	148

1) FİFA'nın Genel Olarak Yapısı.....	148
2) FİFA'nın Yargı Organları ve Yargı Düzenlemeleri	150
V- Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (UEFA)	152

ÜÇÜNCÜ KISIM
SPOR KULÜPLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM
SPOR KULÜPLERİNE İLİŞKİN DÜZENLEMELER

I- Genel Olarak	157
II- Kulüplerin Yapısı.....	165
1) Kulüp Genel Kurulu.....	165
a) Kulüp Genel Kurulunun Oluşumu, Toplanma ve Çalışma Esasları	165
b) Kulüp Genel Kurulunun Görev ve Yetkileri	167
2) Kulüp Yönetim Kurulu	168
a) Kulüp Yönetim Kurulunun Yapısı	168
b) Kulüp Yönetim Kurulunun Görev ve Yetkileri	168
3) Kulüp Denetim Kurulu	168
4) Kulüp Şubeleri ve Organları	169
5) Kulüplerin Yürütme Birimi.....	169
a) Genel Olarak	169
b) Yürütme Biriminin Görev ve Yetkileri	170
III- Kulüplerin Tescil İşlemleri	171
1- Spor Genel Müdürlüğü Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliğindeki Düzenlemeler.....	171
2- Türkiye Futbol Federasyonu Futbol Kulüpleri Tescil Talimatındaki Düzenlemeler	174
a) Genel Olarak	174
b) Kulüplerin Tescili ve Denetimi.....	176
c) Kulüplerin Şirketleşmesi.....	178
ç) Futbol Kulüplerinin Müsabakalara Katılmaları.....	182
IV- Spor Genel Müdürlüğünün Kulüplere Yardımı	182

İKİNCİ BÖLÜM
SPOR KULÜPLERİNE İLİŞKİN KANUN TASARI TASLAĞINDAKİ
DÜZENLEMELER VE DEĞERLENDİRİLMESİ

I- Spor Kulüpleri ve Spor Anonim Şirketleri Kanun Tasarısı Taslağındaki Düzenlemeler	185
II- Değerlendirme	191

DÖRDÜNCÜ KISIM
SPOR ORGANİZASYONLARI VE SPORCU YETİŞTİRİLMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM
SPOR ORGANİZASYONLARI

I- Genel Olarak	195
II- Futbol Müsabaka Organizasyonları ve Yayınlanması	197
1- Genel Olarak.....	197
2- Futbol Müsabaka Talimatındaki Düzenlemeler.....	199

a) Genel Olarak	199
b) Ligler ve Fikstür	202
c) Puan Usulü ve Averaj	202
ç) Eleme Usulü	203
d) Müsabaka Kadroları	204
e) Müsabakaların Tamamlanamaması	205
f) Güvenlik Nedeniyle Müsabakaların Ertelemesi ve Yerlerinin Değiştirilmesi	206
g) Hükmen Yenik Sayılma	207
ğ) Puan Silinmesi, Ligden Çıkarılma, Alt Kümeye İndirilme	208
h) Müsabaka Sonucunu Etkileme	210
ı) Müsabaka Sonuçlarının Tescili	210
i) Müsabaka Hakemleri ve Yetkileri	210
j) Kadrolara, Oyunculara ve Lisanslara Yönelik İtirazlar	212
3- Türkiye Futbol Federasyonu Sportif Ekipman Talimatındaki Düzenlemeler	212
a) Genel Olarak	212
b) Futbolcuların Numara ve İsimleri	215
c) Isınma Yelekleri	215
ç) Logo, Amblem, Yıldız, Lig İsmi ve Tanıtım	216
d) Sportif Ekipmanlarda Bulunabilecek Reklamlar	216
4- Futbol Müsabakalarının Yayınlanması	217
a) Genel Olarak	217
b) Yayın Uygulamalarının Esasları	223
c) Yayınlarla İlgili Görevliler	227
5- Profesyonel Ligler	229
a) Süper Lig Statüsü	229
aa) Genel Olarak	229
bb) Süper Ligde Oynayabilecek Futbolcular	230
cc) Stadyumların Düzeni	233
çç) Organizasyon ve Sorumluluk	235
dd) Sahaya Girebilecek Kişiler	237
ee) Güvenliğin Sağlanması	238
ff) Lig İsim Sponsorluğu ve Müsabaka Topu Tedarikçiliğiyle İlgili Uygulamalar	239
gg) Şampiyonluk Kupası ve Madalyalar Verilmesi	240
ğğ) Uluslararası Kupa Müsabakalarına Katılıma Hak Kazanan Takımlar	240
b) Birinci Lig Statüsü	241
aa) Genel Olarak	241
bb) Birinci Ligde Oynayabilecek Futbolcular	242
cc) Stadyumların Düzeni	244
çç) Organizasyon ve Sorumluluk	245
dd) Şampiyonluk ve Terfi Kupa ve Madalyaları	246
c) İkinci Lig Statüsü	247
aa) Genel Olarak	247
bb) Stadyumların Düzeni	248
cc) Organizasyon ve Sorumluluk	249
çç) Sahaya Girebilecek Kişiler	251
dd) Tribün Düzenlemesi	251
ee) Güvenliğin Sağlanması	252
ff) Şampiyonluk ve Terfi Kupa ve Madalyaları	254

ç) Üçüncü Lig Statüsü.....	254
aa) Genel Olarak.....	254
bb) Üçüncü Ligde Oynayabilecek Futbolcular ve Genç Futbolcu Teşvik Fonu Ödemeleri.....	255
cc) Stadyumların Düzeni.....	256
çç) Organizasyon ve Sorumluluk.....	256
dd) Tribün Düzenlemesi.....	257
ee) Güvenliğin Sağlanması.....	258
ff) Şampiyonluk ve Terfi Kupa ve Madalyaları.....	258
6- Türkiye Kupası Statüsü.....	259
a) Genel Olarak.....	259
b) Müsabaka Sistemi.....	260
c) Kupa ve Madalyalar.....	264
7- Süper Kupa Müsabakası Statüsü.....	264
8- Bölgesel Amatör Lig Statüsü.....	266
a) Genel Olarak.....	266
b) Bölgesel Amatör Ligde Oynayabilecek Futbolcular.....	268
c) Bölgesel Amatör Ligde Görev Alabilecek Teknik Adamlar.....	268
ç) Organizasyon ve Sorumluluk.....	268
d) Yükselme ve Düşme Sistemi.....	269
9- U21 Ligi ve Gelişim Ligleri Statüleri.....	269
a) U21 Ligi Statüsü.....	269
b) Gelişim Ligleri Statüsü.....	271
10- Özel Futbol Müsabaka ve Turnuvaları.....	272

İKİNCİ BÖLÜM SPORCU YETİŞTİRİLMESİ

I- Genel Olarak.....	275
II- Spor Genel Müdürlüğü Sporcu Eğitimi Merkezlerinde Üst Düzey Sporcu Yetiştirilmesi.....	279
1- Genel Olarak.....	279
2- Sporcu Eğitim Merkezlerine Sporcu Öğrenci Alınması.....	280
3- Merkezlerin Faaliyet Esasları.....	282
III- Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezlerinde Yetenekli Sporcuların Performanslarının Geliştirilmesi.....	284
1- Genel Olarak.....	284
2- Geliştirilecek Sporcuların Seçilmeleri ve Değerlendirilmeleri.....	286
3- Olimpik Hazırlık Merkezlerinin Faaliyet Esasları.....	287
IV- Futbol Okulları.....	288

BEŞİNCİ KISIM SPORCULARIN STATÜLERİ VE ÇALIŞMA KOŞULLARI

I- Genel Olarak.....	295
II- Amatör Sporcuların Lisans Almaları ve Transferleri.....	298
1) Spor Genel Müdürlüğü Sporcu Lisans, Tescil, Vize ve Transfer Yönetmeliğindeki Düzenlemeler.....	298
a) Genel Olarak.....	298
b) Amatör Sporcuların Transferleri.....	300
2) Amatör Futbolcu Lisans ve Transfer Talimatındaki Düzenlemeler.....	303

a) Genel Olarak	303
b) Transfer İşlemleri	306
III- Profesyonel Futbolcuların Statüsü ve Transferleri	307
1- Genel Olarak.....	307
2- Profesyonel Futbolcuların Transfer ve Tescilleri.....	310
a) Genel Olarak	310
b) Tescil Başvurusu	311
c) Geçici Transfer	312
3- Yetiştirme Tazminatı.....	313
a) Genel Olarak	313
b) Yetiştirme Tazminatının Hesaplanması ve Ödenmesi	314
aa) Profesyonelliğe Geçişte	314
bb) Üst Kategorideki Kulübe Transfer Halinde.....	314
cc) Aynı Kategorideki Kulübe Transfer Halinde	315
çç) Alt Kategorideki Kulübe Transfer Halinde	315
4- Akademiler ve Yükümlülükleri	316
5- Profesyonel Futbolcu Sözleşmeleri	317
a) Genel Olarak	317
b) Kulüplerin ve Futbolcuların Karşılıklı Yükümlülükleri	319
aa) Kulüplerin Yükümlülükleri.....	319
bb) Futbolcuların Yükümlülükleri	320
c) Sözleşmenin Sona Erdirilmesi	320
aa) Genel Olarak.....	320
bb) Sözleşmenin Anlaşmayla Sona Erdirilmesi	322
cc) Sözleşmeyi Kulübün Haklı Nedenle Feshetmesi.....	322
çç) Sözleşmeyi Futbolcunun Haklı Nedenle Feshetmesi	322
6- Profesyonel Futbolcuların Jübileleri.....	323
IV- Profesyonel Sporcuların Sendikal Hakları	324

ALTINCI KISIM

FUTBOL HAKEMLERİ, GÖZLEMCİLER, MENTÖRLER,

EĞİTİMCİLER VE TEKNİK ADAMLARIN STATÜLERİ VE ÇALIŞMA KOŞULLARI

I- Hakem, Gözlemci, Mentör ve Eğitimcilerin Statüleri ve Çalışma Koşulları	329
1) Genel Olarak.....	329
2) Hakemler	331
3) Gözlemciler	333
4) Mentörler	334
II- Teknik Adamların Statüleri ve Çalışma Koşulları	335
1) Genel Olarak.....	335
2) Teknik Adam Sözleşmesi	342
3) Tarafların Hak ve Yükümlülükleri	343
a) Kulüplerin Yükümlülükleri	343
b) Teknik Adamların Yükümlülükleri.....	344
4) Sözleşmenin Sona Ermesi ve Sonuçları.....	345
a) Genel Olarak	345
b) Sözleşmenin Anlaşmayla Sona Erdirilmesi	346

c) Sözleşmeyi Kulübün Haklı Nedenle Feshetmesi	346
ç) Sözleşmeyi Teknik Adamın Haklı Nedenle Feshetmesi	347

YEDİNCİ KISIM
SPORDA HUKUKİ VE CEZAI SORUMLULUK

I- Genel Olarak	351
II- Dopingle Mücadele Düzenlemeleri.....	353
1) Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Dopingle Mücadele Talimatındaki Düzenlemeler	353
a) Genel Olarak	353
b) Dopingle Mücadele Kurallarının İhlalleri ve Kanıtlanmaları	357
c) Yasaklılar Listesi.....	358
ç) Dopingle Kontrolleri ve Soruşturmaları.....	360
d) Yargılama.....	362
e) Yaptırımlar.....	364
aa) Bireylere Yönelik Yaptırımlar	364
bb) Takımlara Yönelik Yaptırımlar.....	369
f) İtirazlar	371
g) Dopingle Mücadele Kural İhlallerinin Bildirimi ve Kamuoyuna Açıklanması.....	374
ğ) Ulusal Federasyonların, Sporcuların ve Diğer Kişilerin Yükümlülükleri	375
2) Türkiye Futbol Federasyonu Futbolda Dopingle Mücadele Talimatındaki Düzenlemeler	376
a) Genel Olarak	376
b) Dopingle Mücadele Kurulu.....	378
aa) Yapısı ve Çalışma Esasları	378
bb) Görevleri.....	378
c) Dopingle Mücadele Kurallarının İhlalleri.....	380
ç) Yaptırımlar.....	382
d) İdari Tedbir	387
e) Dopingle Kontrolleri	388
f) Yargılama	389
g) Federasyon ve İlgililerin Yükümlülükleri.....	392
III- Disiplin Düzenlemeleri	393
1) Amatör Spor Dallarındaki Disiplin Düzenlemeleri	393
a) Genel Olarak	393
b) İdari Tedbir Uygulamaları.....	396
c) Ceza Kararları ve Uygulanmaları	397
2) Futbolda Disiplin Düzenlemeleri.....	399
a) Genel Olarak	399
b) Disiplin Cezaları.....	403
aa) Genel Olarak.....	403
bb) Sportmenliğe Aykırı Hareket veya Açıklama ve Bilinçli Kart Görme Hallerine İlişkin Disiplin Cezaları.....	405
cc) Hakem Soyunma Odası ve Koridorlarının Güvenliği İle İlgili Disiplin Cezaları.....	407
çç) Takım Halinde Sportmenliğe Aykırı Harekete İlişkin Disiplin Cezaları.....	408
dd) Kişilik Haklarına Saldırı, Hakaret ve Tehdit Hallerine İlişkin Disiplin Cezaları.....	409
ee) Ayrımcılık ve İdeolojik Propaganda Hallerine İlişkin Disiplin Cezaları.....	409
ff) Kural Dışı Hareketlere İlişkin Disiplin Cezaları	410
gg) Saldırı İçin Öngörülen Disiplin Cezaları.....	410

ğğ) Kavga Hali İçin Öngörülen Disiplin Cezaları.....	411
hh) Talimatlara Aykırı Hareketler İçin Öngörülen Disiplin Cezaları.....	411
ıı) Belgelerin Haksız Kullanımı, Sahtecilik ve Yanıltmaya İlişkin Disiplin Cezaları.....	412
ii) Usulsüz Seyirci Alınması ve Merdiven Boşluklarının Boş Bırakılmamasına İlişkin Disiplin Cezaları.....	413
jj) Ceza ve İdari Tedbir Kararlarına Uyulmamasına İlişkin Disiplin Cezaları.....	413
kk) Milli Müsabakaya Katılmamaya İlişkin Disiplin Cezaları.....	414
ll) Saha Olaylarına İlişkin Disiplin Cezaları.....	414
mm) Çirkin ve Kötü Tezahürata İlişkin Disiplin Cezaları.....	415
nn) Yayın Sözleşmelerinin Uygulanması Konusundaki Disiplin Cezaları.....	416
oo) Tanıklıktan ve Belge İbrahiminden Kaçınmaya İlişkin Disiplin Cezaları.....	416
öö) Müsabaka Sonucunu Etkileme Konusundaki Disiplin Cezaları.....	416
pp) Bahis Konusundaki Disiplin Cezaları.....	418
rr) Müsabakaya Katılmama Konusundaki Disiplin Cezaları.....	418
ss) Görevi İhmal veya Kötüye Kullanmaya İlişkin Disiplin Cezaları.....	418
şş) Hükümlülük Haline İlişkin Disiplin Cezaları.....	419
c) İdari Tedbir.....	419
ç) Disiplin Yargılaması.....	420
d) İtiraz.....	423
e) İnfaz.....	424
f) Affedilemezlik.....	428
g) İnfaz Evrakı.....	428
ğ) Yaptırımın Ertenmesi.....	428
IV- Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanundaki Düzenlemeler.....	429
1) Genel Olarak.....	429
2) Spor Alanlarının Güvenlik ve Düzenine İlişkin Tedbirler.....	438
3) Kulüplerin Saha Güvenliğine İlişkin Yükümlülükleri.....	441
4) Müsabaka Güvenliğinin Sağlanması.....	442
5) Yasak Fiiller ve Müeyyideleri.....	442
a) Şike ve Teşvik Primi.....	442
b) Spor Alanlarına Yasak Maddeler Sokulması ve Müsabaka Düzeninin Bozulması.....	444
c) Hakaret İçeren Tezahürat.....	445
ç) Spor Alanlarına Usulsüz Seyirci Girişi.....	445
d) Yasak Alanlara Girilmesi.....	446
e) Spor Alanlarında Taşkınlık Yapılması Ve Tesislere Zarar Verilmesi.....	447
f) Seyirden Yasaklanma.....	447
g) Şiddete Neden Olabilecek Açıklama Yapılması.....	449

SEKİZİNCİ KISIM

BAŞARILI SPORCULARIN KORUNMASI VE ÖDÜLENDİRİLMESİ

I- Genel Olarak.....	453
II- Üstün Başarı Gösterenlerin Ödüllendirilmesi.....	456
III- Sporcu Şeref Aylıkları.....	464
IV- Devlet Sporcusu Unvanı Verilmesi.....	466
KAYNAKÇA.....	467

ÖNSÖZ

Spor konusundaki başlıca düzenlemeler, 658 sayılı Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 3289 sayılı Spor Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun, 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun ve Dernekler Kanununda yer almaktadır. Ayrıca sporda üstün başarı gösterenlerle ilgili olarak 5774 sayılı Başarılı Sporculara Aylık Bağlanması İle Devlet Sporcusu Unvanı Verilmesi Hakkında Kanun çıkarılmış bulunmaktadır. Bizce, toplumun tümünü veya önemli kesimlerini yakından ilgilendiren kanunların hukuk anabilim dalları, nihayet hukuk bilim dalları sayısı kadar olması şeklindeki temel görüşümüze uygun olarak, teşkilat dışındaki sporla ilgili temel kanun düzenlemelerinin bir Spor Kanununda toparlanması, mükerreklikleri önleyecek, uygulama ve bilimsel çalışmalar yönünden kolaylık sağlayacaktır.

1980'li yılların ikinci yarısından itibaren Spor Hukuku alanında Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü ve Yüksekokulu, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Doğuş Üniversitesi Hukuk Fakültesi lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında üstlendiğimiz çeşitli dersler ve yönettiğimiz yüksek lisans ve doktora tezlerindeki tartışmalı konularda belirttiğimiz kişisel görüşlerimiz ve üç dönem katıldığımız Spor Şuraları, Şura Hazırlık Toplantıları ile birçok Çalıştay ve Sempozyumda ileri sürdüğümüz önerilerimizin bir bölümü Türkiye Gazetesinde ve daha sonra, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti tarafından çıkarılan Bizim Gazetede yayınlanmıştır. Bu görüş ve önerilerimizden hala güncel olanlar, bu çalışmamızın ilgili bahislerinde, çeşitli yazar ve uygulamacıların görüş ve önerileriyle birlikte sunulmaktadır.

Spor Hukuku alanındaki çeşitli görüş ve önerilerimizi yayınlayan Türkiye Gazetesi ve Bizim Gazete camialarına, teşvik ve desteklerini esirgemeyen değerli gazeteci Sadık Söztutan'a ve diğer gazeteci, uygulamacı ve öğretim üyelerine, bu çalışmamızın yayın aşamasındaki katkıları dolayısıyla Ülkü Ayaz'a, Fatma Konal ve Zafer Yılmaz'a, Ötügen Yayınevi camiasına ve diğer emeği geçenlere teşekkür eder, bu yayının ilgilenenlere yararlı olmasını dileriz.

KISALTMALAR

AH	:	Aday Hakem
AFDK	:	TFF Amatör Futbol Disiplin Kurulu
ASKF	:	Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu
BAL	:	Bölgesel Amatör Lig
BG	:	Bölgesel Gözlemci
BHK	:	TFF Bölgesel Hakem Kurulu
BM	:	Bölgesel Mentör
C.	:	Cilt
CAS	:	Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesi
CAS/TAS	:	Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesi
CD	:	Ceza Dairesi
FİFA	:	Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği
HİF	:	Herkes İçin Futbol
İHK	:	TFF İl Hakem Kurulu
m	:	metre
m.	:	madde
Meclis Araştırma Komisyonu	:	TBMM Spor Kulüplerinin Sorunları İle Sporda Şiddet Sorununun Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu
MHK	:	TFF Merkez Hakem Kurulu
PFDK	:	TFF Profesyonel Futbol Disiplin Kurulu
PMİK	:	Profesyonel Müsabaka İcra Kurulu
S.	:	Sayı
s.	:	Sayfa
Statü	:	TFF Statüsü
TASKK	:	Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu
TAKİ	:	Tedavi amaçlı kullanım istisnası
TAKİK	:	Tedavi Amaçlı Kullanım İstisnası Komisyonu
TBMM	:	Türkiye Büyük Millet Meclisi
T.C.	:	Türkiye Cumhuriyeti
TFF	:	Türkiye Futbol Federasyonu
TK	:	Türkiye Futbol Federasyonu Temsilciler Kurulu
TMOK	:	Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi
TOHM	:	Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezi
TV	:	Televizyon Kuruluşu
UEFA	:	Avrupa Futbol Federasyonları Birliği
WADA	:	Dünya Dopingle Mücadele Ajansı
Y	:	Yargıtay

BİRİNCİ KISIM
ÜLKEMİZDE SPOR HUKUKU
ALANINDAKİ GELİŞİM

I- Genel Olarak Mevzuat ve Teşkilat Yönünden Gelişim

Spor alanında kulüplerüstü teşkilatlanma, 14.07.1922 tarihinde 16 kulübün Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı adıyla bir Birlik kurmalarıyla başlamıştır¹.

Anılan Birliğin içinde Atletizm, Futbol ve Güreş Federasyonları bulunmaktaydı². Bu Birliğin 13.04.1923 tarihli toplantısında Futbol Heyet-i Müttehidesi adıyla, Türkiye Futbol Federasyonu kurulmuş³, bu Federasyon 21.05.1923 tarihinde Uluslararası Futbol Birliği (FİFA) üyesi olmuştur. Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı, 1924 yılında İcra Vekilleri Heyeti (Bakanlar Kurulu) tarafından, kamu yararı gözetilen dernek ve Türkiye'yi yurtdışında temsil etmeye yetkili tek spor örgütü olarak kabul edilmiştir⁴.

Anılan Birliğin adı 1936 yılında toplanan genel kurulunda Türk Spor Kurumu olarak değiştirilmiş ve Kurumun Cumhuriyet Halk Partisine bağlanması kararlaştırılmıştır⁵. Türk Spor Kurumu, 1938 yılında Beden Terbiyesi Kanununun çıkarılmasına kadar Cumhuriyet Halk Partisine bağlı olarak görevlerini sürdürmüştür⁶.

---

¹ Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, s.15. Bu Birliğin 269 maddelik yönetmeliği 27.11.1921 tarihinde Dahiliye Nezaretine (İçişleri Bakanlığına) tescil için sunulmuş, 22.05.1922 tarihinde onaylanarak tescil edilmiştir (Deniz, s.41 ve orada gösterilen yazarlar). Bu Birliğin kurulmasında Yusuf Ziya Öniş, Ali Sami Yen, Burhan Felek ve Nasuhi Baydar tarafından tercüme edilen İsviçre Spor Teşkilatı Yönetmeliği esas alınmıştır (Ekşi, s.167 ve orada gösterilen; Erten, s.62-63. Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakının ilk başkanı Ali Sami Yen, asbaşkanları Burhan Felek ve Ali Seyfi'dir (Uslu, s.6 ve orada gösterilen kaynak).

² Ekşi, s.168 ve orada gösterilen: Erten, s.63.

³ Uslu, s.22 ve orada gösterilen kaynak.

⁴ Deniz, s.42 ve orada gösterilen: Fişek, Kurthan, Devlet Politikası ve Toplumsal Yapıyla İlişkileri Açısından Spor Yönetimi, Ankara 1980, s.355.

⁵ Deniz, s.42 ve orada gösterilen kaynak.

⁶ Deniz, s.42-43 ve orada gösterilen kaynak; Ekşi, s.168 ve orada gösterilen kaynak.

1938 yılında 3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanunuyla Başbakanlığa bağlı Beden Terbiyesi Umum Direktörlüğü (Genel Müdürlüğü) kurulmuştur. Bu Kanunun gerekçesinde, 1935 yılında toplanan Spor Kongresinde anılan İttifakın adının Türk Spor Kurumu olarak değiştirildiği, sevk ve idarenin bir miktar merkezileştirildiği, futbolun yanısıra kış sporları, atıcılık gibi çağdaş ve vatan müdafaasına yarayacak dallara ve milli sporlara da önem verme çığırını açıldığı, önceki tecrübelerin ve çeşitli Avrupa ülkelerindeki gelişmelerin, sporun milli eğitim ve sağlık gibi kamu hizmeti olarak Devletçe düzenlenip yürütülmesi gereğini ortaya çıkardığı belirtilmektedir⁷.

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, 1942-1960 yıllarında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak faaliyetini sürdürmüş, 1960 yılında tekrar Başbakanlığa bağlanmış, 1970-1983 yıllarında Gençlik ve Spor Bakanlığına, 1983-1989 yıllarında Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı olarak faaliyetine devam etmiş, bu arada 28.05.1986 tarih ve 3289 sayılı Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunla yeniden teşkilatlanmış, 1989 yılında 356 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne dönüştürülüp tekrar Başbakanlığa bağlanmıştır⁸, 2011 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığı kurularak anılan Genel Müdürlük Spor Genel Müdürlüğü olarak bu Bakanlığa bağlanmıştır. Spor Genel Müdürlüğü, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri arasında, merkezi yönetim bütçesine dahil, özel bütçeli bir idaredir (m.12)⁹.

1982 Anayasasında spor konusunda özel bir düzenlemeye yer verilmiştir. Bu düzenlemeye göre, Devlet, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder ve başarılı sporcuları korur (m.59).

1982 Anayasasının bu hükmünün gerekçesi şöyledir: “Sağlık hizmetlerinin bir parçası, beden sağlığının spor yaptırarak korunmasıdır. Sporun kitlelere yayılması bu amacın teminine yarayacak araçlardan en etkinidir. Sporun geliştirilmesi sadece fiilen spor yapanları değil, seyircileri için de eğitici ve sağlık kurallarına uygun bir ortamda yaşamaya sevkedici etkileri sebebiyle devletçe ele alınması için bir başka sebeptir”¹⁰.

⁷ TBMM Tutanak Dergisi, 1938, 322 S. sayılı Basmayazı, s.1; Üçışık, Sporda Sorunlar ve Çözüm Önerileri, s.45.

⁸ Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, s.15.

⁹ Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, s.15.

¹⁰ TBMM Tutanak Dergisi, 1938, 322 s. sayılı Basmayazı, s.1; Üçışık, Sporda Sorunlar ve Çözüm Önerileri, s.46.

1988 yılında çıkarılan 3461 sayılı Kanunla Türkiye Futbol Federasyonu, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünden ayrılmış, tüzel kişiliğe sahip, özel hukuk hükümlerine ve Başbakanlığın gözetim ve denetimine tabi kılınmıştır. Türkiye Futbol Federasyonu halen 5894 sayılı Kanuna göre, tüzel kişiliğe sahip, özel hukuk hükümlerine tabi özerk bir kuruluştur.

Bizce, Futbol Federasyonunun Genel Müdürlüğün dışında ve paralelinde ayrı bir spor teşkilatı haline dönüştürülmesi, Genel Müdürlüğün Türk Sporunun bütün branşları kapsayan üst teşekkülü olma niteliğini kaybetmesi isabetli olmamıştır. Sporun bütün branşları için geçerli, temel hususlarda Bakan dışında bir üst merci bulunmaması çeşitli açılardan sakıncalı olabilecek; teşkilat ve eğitim hizmetlerinde mükerrerlik olacak, başarılı sporcuların ödüllendirmesi gibi hükümlerin uygulanmasında sorun çıkabilecektir¹¹.

2004 yılında Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna eklenen düzenlemeyle (Ek m.9), bu Genel Müdürlüğe bağlı Federasyonlara idari ve mali özerklik verilebilmesi öngörülmüş, bu düzenleme 2011 yılında değiştirilerek Spor Federasyonlarının özel hukuk hükümlerine tabi bağımsız kuruluşlar olması kabul edilmiştir.

2004 yılında 5149 sayılı Spor Müsabakalarında Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun çıkarılmış, 2011 yılında bu Kanunun yerini, 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun almıştır.

Spor kulüpleri Dernekler Kanununa göre kurulur ve kural olarak 3289 sayılı kanun hükümleri çerçevesinde tescil ile Spor Genel Müdürlüğüne dahil olurlar (m.20/1). Futbol kulüpleri ile diğer spor kulüplerinin futbol şubeleri 5894 sayılı kanuna göre Türkiye Futbol Federasyonuna bağlıdır ve anılan federasyon, kulüpleri, belirleyeceği esaslar çerçevesinde kayıt ve tescil eder (m.26).

Halen, Türkiye’de spor, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve bu Bakanlığa bağlı bir Genel Müdürlük tarafından özel bir kanun çerçevesinde yönetilmekte, ayrıca bu Genel Müdürlüğe bağlı olmayan bir Futbol Federasyonu bulunmaktadır. Anılan Genel Müdürlüğe bağlı Spor Federasyonları ve Türkiye Futbol Federasyonu ile bu kuruluşların taşra teşkilatları dışında, Türkiye’de spor kulüplerinin üst örgütleri olarak Dernekler Kanunundaki özel düzenleme (m.57) çerçevesinde kurulan Spor Kulüpleri Federasyonları ve Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu, ayrıca Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, Türkiye Spor Yazarları Derneği ve çeşitli dernekler de faaliyet göstermektedir. Böylece, 1938 yılında spor kulüplerinin üst örgütünün, Başbakanlığa bağlı bir Genel Müdürlük ile bu Genel Müdürlüğün bünyesindeki Spor Federasyonları şekline

¹¹ Üçışık, “Türk Spor Mevzuatında 1986-1989 Dönemindeki Gelişmelerin Değerlendirilmesi”; Üçışık, Sporda Sorunlar ve Çözüm Önerileri, s.54.